

**MENS
&WERK**

ARBOCATALOGUS

**WERKEN (Z)ONDER SPANNING
TOELICHTING OP DE ARBOCATALOGUS**

UNETO VNI

BedrijvenBond

INHOUD

Inleiding	3
Werken onder spanning is risicovol werk	3
Het gaat om de volgende producten	3
Wanneer dan nog wel?	4

INLEIDING

Werken onder spanning is risicovol werk. Sociale partners in de Technische Installatie en Isolatiebranches, Koudetechniek en Luchtbehandeling, zien het liefst dat er niet meer onder spanning gewerkt wordt. Dit is echter niet altijd mogelijk. Er zijn bijvoorbeeld situaties waarbij spanningsloos werken gevaarlijker of onmogelijk is. Werken onder (of in de nabijheid van) spanning zal dus in zeer uitzonderlijke gevallen en met extra voorwaarden nodig blijven.

Sociale partners in de I&I:

De norm is: 'We werken niet onder spanning, behalve in zeer uitzonderlijke gevallen.'

WERKEN ONDER SPANNING IS RISICOVOL WERK

Werken onder spanning is risicovol werk en meestal niet nodig. Er kan druk uitgeoefend worden door de opdrachtgever om toch onder spanning te werken, zodat het overige werk door kan gaan en er geen productieverlies is. Daarom zijn er in de arbocatalogus Werken (z)onder spanning producten opgenomen, die bij moeten dragen aan:

- het verlagen van het aantal situaties waarin onder spanning gewerkt wordt;
- het vergroten van de veiligheid wanneer er tóch onder spanning gewerkt wordt.

HET GAAT OM DE VOLGENDE PRODUCTEN

■ **A: Informatieblad voor de commercieel verantwoordelijke**

De commercieel verantwoordelijke voert de commerciële besprekingen met een opdrachtgever. Het informatieblad beschrijft de voorwaarden die horen bij werken onder spanning. Hierdoor kan de commercieel verantwoordelijke al in een vroeg stadium samen met de opdrachtgever bepalen of er ook zonder spanning gewerkt kan worden en zo nee, wat dan de veiligste manier van werken is.

■ **B: Informatieblad voor de werkverantwoordelijke**

Binnen de regelgeving is een speciale rol weggelegd voor de werkverantwoordelijke. Het is deze functionaris die uiteindelijk de beslissing neemt of er veilig onder spanning gewerkt kan worden. Dit vraagt een hoog veiligheidsbewustzijn om een verantwoorde beslissing te nemen. De werkverantwoordelijke is meestal ook de schakel tussen de opdracht die door de commercieel verantwoordelijke contractueel is geregeld en de uitvoerende monteurs. Het informatieblad voor de werkverantwoordelijke geeft de informatie die nodig is om de juiste afspraken te maken.

■ **C: Leidraad voor een toolbox over Werken (z)onder spanning**

Het is belangrijk om monteurs die werken onder spanning voor te lichten over de risico's en de voorwaarden waaraan voldaan moet zijn om zo veilig mogelijk te werken. De leidraad is hier een goed hulpmiddel voor.

■ **D: kaartje voor in het veiligheidspaspoort van medewerkers**

Dit kaartje is bedoeld voor monteurs die werken onder spanning. Het bevat de voorwaarden waaraan voldaan moet zijn bij werken onder spanning. Het is gemaakt in het formaat van het veiligheidspaspoort, waardoor de monteurs het altijd bij zich dragen en kunnen bekijken voor zij aan een opdracht beginnen.

WANNEER DAN NOG WEL?

Werk onder spanning alleen bij grote uitzondering! Er moet dan aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

- Er moet een dringende noodzaak bestaan. Dit betekent dat de risico's van het spanning-loos maken van een installatie in proportionele verhouding moeten staan tot de gevaren van werken onder spanning.
- Er moet een schriftelijke en ondertekende opdracht zijn.
- De installatie moet geschikt zijn voor het werken onder spanning. Dat moet blijken uit het ontwerp en de toegepaste componenten.
- Er zijn voldoende maatregelen genomen om de gevaren van het werken onder spanning te beheersen.

Overigens: als de opdrachtgever of installatieverantwoordelijke geen ondertekende opdracht wil geven om onder spanning te werken, waarom zou je als bedrijf of uitvoerend installateur dan wel de verantwoording nemen?

Het uitvoeren van metingen en beproevingen is een uitzondering, dat kan niet zonder dat de installatie in bedrijf is. Ga wel na of het plaatsen van meetklemmen en testpennen echt veilig kan. Schakel anders het installatiedeel af, plaats de meting en schakel dan weer in.

Bij het werken onder spanning verdient het aanbeveling dat een tweede persoon aanwezig is bij het werk. Het doel hiervan is de waarborging dat in geval van een calamiteit hulpdiensten kunnen worden ingeschakeld door de tweede persoon. De tweede persoon hoeft geen collega te zijn en kan bijvoorbeeld een medewerker van de opdrachtgever of eventueel ander persoon zijn.

WILT U MEER INFORMATIE?

Kijk dan op www.ii-mensenwerk.nl of mail naar info@ii-mensenwerk.nl.